

קהילות מורים דיסציפלינאריות במערכת החינוך:

קהילות מורים לפיזיקה ותרומתה להתפתחות המקצועית של המורים המובילים

והמורים המשתתפים – חקר מקרה

צהלה ארגמן, מכללת אחוה, argaman1904@gmail.com

אורית אבידב-אונגר, פרופ', מכללת אחוה, oritav65@gmail.com

רקע: במקצוע ההוראה מצטבר ידע מתוך העשייה והפרקטיקה. יש צורך לשמר ידע זה בתוך המערכת, להעבירו אל מורים נוספים ולפתחו. דבר זה נעשה על-ידי למידת עמיתים. כל שותף בקבוצת העמיתים הוא גם תורם וגם נתרם וכך ישנו שיפור מתמיד של כלל המערכת (כפיר, 2008, Borko, 2004). בהתאם לכך, בשנים האחרונות צמחו והתפתחו בעולם מודלים שונים של קהילות מקצועיות של מורים (A professional learning community, PLC) (בוקק-כהן, 2016; שפרלינג, 2016; DuFour, Eaker, & Many, 2006; Schechter, 2012).

מטרות: מחקר זה בדק את דרך הפיתוח המקצועי של מורים לפיזיקה המלמדים בבתי ספר תיכוניים, אשר נפגשים ללמידת עמיתים במסגרת קהילת מורי פיזיקה. מטרת המחקר לבחון את מהלך ההתפתחות של קהילות מורים לפיזיקה ואת תרומת המפגשים של הקהילה למורים המשתתפים בה ולמורות המובילות אותה, מבחינה מקצועית ומבחינה אישית.

שיטה: זהו חקר מקרה תיאורי (Descriptive Case study) של קהילת מורים ומורות לפיזיקה המונחית על ידי שתי מורות מובילות (Yin, 2003, יוסיפון, 2016). הנתונים במחקר נאספו באמצעות כלי מחקר שונים, וביניהם ראיונות, שאלון עמדות פתוח, תצפית משתתפת במפגשי הקהילה וכן ניתוח תוכן פרשני של מסמכים.

ממצאים: במחקר נמצא כי תרומת קהילת הלמידה של מורי הפיזיקה הייתה משמעותית בתחומים רבים הן למורים המשתתפים והן למורות המובילות.

תרומות ומחקרי המשך: במחקר הוטבע מושג חדש המתייחס לדרך למידת המורים המשלבת מספר דרכי למידה מוכרות למסגרת של "למידה מעצימה דיסציפלינארית", Disciplinary Empowering Learning (DEL). על בסיס מושג זה נבנה "מודל לבניית קהילת למידה מעצימה דיסציפלינארית של מורים כמקור לקידום למידת התלמידים ולהעלאת התפוקות. המחקר עשוי לתרום לקידום דרכי ההתפתחות המקצועית של מורים הקיימת היום ואף עשוי לסייע בהקמת ובמיסוד קהילות למידה דיסציפלינאריות של מורים, בדיסציפלינות השונות, בבניית רשת בפריסה ארצית להפעלת הקהילות. המודל רב-דיסציפלינארי, כאשר נדרשת התאמה לכל דיסציפלינה על פי הייחודיות שלה.